

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Інститут «Академія мистецтв імені С.С. Прокоф'єва»
Кафедра мистецтв**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ **М.І.Антоненко**

_____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА**

освітній рівень магістр

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність
(спеціалізація) 025 «Музичне мистецтво»

освітня програма «Музичне мистецтво. Вокал»
 «Музичне мистецтво. Інструментальне виконавство»

тип дисципліни обов'язкова

Київ – 2020 рік

Розробник: Зосім О. Л. – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецтв

Протокол від 16 жовтня 2020 року № 1/2

Завідувач кафедри мистецтв

Марченко В.В.

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	9	Вид занять	Форма навчання	
			Денна	Заочна
Загальна кількість годин:	270	Лекції:	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	1	Практичні заняття:	-	-
Семестр:	2	Лабораторні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Семінарські заняття:	-	-
аудиторне:	-	Самостійна робота:	270	
самостійна робота:	270	Консультації:	-	-
Форма підсумкового контролю:	залік	Індивідуальні заняття:	-	-
Мова навчання:	українська			

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри мистецтв, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою akademart@ukr.net

1. Мета та завдання практики

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» передбачає виробничу (виконавську) практику за фахом в обсязі 9 кредитів (270 годин).

Виробнича (виконавська) практика спрямована на формування інтегральної компетентності майбутнього фахівця як його здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Відповідно до освітньо-професійної програми 025 «Музичне мистецтво» виробнича (виконавська) практика за фахом формує такі загальні компетенції випускника: ЗК 1 - здатність спілкування іноземною мовою; ЗК 2 - здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК 4 - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 5 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 6 - здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 8 - здатність працювати в міжнародному контексті.

Виробнича (виконавська) практика спрямована на формування таких фахових компетенцій випускника: ФК 1 - здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції; ФК 3 - здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку; ФК 4 - здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності; ФК 8 - здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу; ФК 9 - здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності; ФК 10 - здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві та музичній педагогіці; ФК 11 - здатність ефективно використовувати музично-технічні засоби у виконавській діяльності.

Програмні результати навчання

Виробнича (виконавська) практика за фахом забезпечує такі програмні результати

навчання:

<p>Знання: основ виконавської діяльності, виконавської культури, критеріїв музичного виконавства. Уміння: здійснювати виконавську діяльність, демонструвати артистизм, майстерність володіння інструментом (голосом) під час виконавської (диригентської) діяльності.</p>	<p>ПРН 1</p>	<p>Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.</p>
<p>Знання: основ ансамблевого музикування, репетиційної роботи та концертних виступів у складі ансамблевого/оркестрового/хорового колективу. Уміння: взаємодіяти у процесі створення та презентації спільної виконавської інтерпретації музичного твору. Комунікація: взаємодія з іншими членами</p>	<p>ПРН 2</p>	<p>Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.</p>
<p>Знання: змісту та засобів художньої інтерпретації музичного твору. Уміння: відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію відповідно до жанрово-стильового та художньо-образного контексту.</p>	<p>ПРН 3</p>	<p>Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.</p>
<p>Знання: особливостей процесу виконавської інтерпретації музичного твору. Уміння: застосовувати музично-аналітичні інтерпретаційні навички у процесі моделювання власної виконавської концепції музичного твору.</p>	<p>ПРН 5</p>	<p>Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.</p>
<p>Знання: жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору. Уміння: застосовувати музично-аналітичні інтерпретаційні навички у процесі моделювання виконавської/ музикознавчої, педагогічної інтерпретації.</p>	<p>ПРН 6</p>	<p>Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p>
<p>Знання: змісту категорій музичного мистецтва. Уміння: оперувати термінами в процесі професійного спілкування. Комунікація: застосовувати термінологію музичного мистецтва у процесі комунікації з колегами- музикантами.</p>	<p>ПРН 7</p>	<p>Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно - категоріальним апаратом.</p>
<p>Знання: змісту продуктивних форм взаємодії в закладі сфери культури і мистецтва. Уміння: вибудовувати стосунки співробітництва, реалізовувати взаємодію та діалог. Комунікація: взаємодія з керівництвом,</p>	<p>ПРН 11</p>	<p>Здатність до співробітництва, діалогу та реалізації продуктивних форм взаємодії у мистецькому закладі.</p>
<p>Знання: змісту музичного мистецтва, мистецьких цінностей, естетичних ідеалів та національної свідомості. Уміння: розвивати мистецькі цінності, демократичні та естетичних ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість засобами музичного мистецтва. Комунікація: сценічна взаємодія зі слухачами та іншими артистами.</p>	<p>ПРН 12</p>	<p>Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.</p>

2. Передумови для проходження виробничої практики

Передумовою проходження виробничої (виконавської) практики є опанування магістрантами таких обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки як «Фах», «Сценічно-виконавська майстерність», «Ансамблеве виконавство».

Досвіду успішної практичної діяльності майбутнього концертного виконавця також сприяє вивчення таких навчальних дисциплін (за вибором студента), як: «Виконавська інтерпретація», «Історія виконавства», «Хор», «Оркестр», «Диригування», «Концертмейстерський клас» тощо.

3. База проходження виробничої практики

Базами виробничої (виконавської) практики для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» є культурно-просвітній заклад «Центр культури «Святошин»».

Загальне організаційне та навчально-методичне керівництво практикою здійснює директор НН інституту культури і мистецтв та завідувач випускової кафедри. Безпосередніми керівниками практики є провідні викладачі кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання та кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства.

Організація виробничої (виконавської) практики відбувається згідно навчального плану підготовки магістра за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Діяльність студента-практиканта у період проходження виробничої практики є аналогом професійної діяльності концертного виконавця (соліста, ансамбліста, диригента, концертмейстера), відповідає структурі і змісту репетиційної та концертно-виконавської діяльності, визначається правилами внутрішнього трудового розпорядку і графіком роботи установи, де проходить практика, здійснюється під керівництвом методиста. Щоденна робота студента-практиканта полягає у виконанні узгодженого з методистом індивідуального плану практики.

Студент має право, за погодженням з випусковою кафедрою та адміністрацією НН культури і мистецтв, пропонувати для себе місце проходження практики. У цьому випадку студент повинен подати на розгляд кафедри особисту заяву та лист-згоду з мистецької установи, в якому адміністрація гарантує умови для виконання програми практики.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

У результаті проходження виробничої (виконавської) практики за фахом студенти мають:

- демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння музичним інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час сольної та ансамблевої виконавської діяльності;
- володіти методикою репетиційної роботи та концертного виступу у процесі концертно-виконавської діяльності;
- здійснювати виконавську інтерпретацію музичних творів відповідно до їх жанрово-стильового та художньо-образного контексту;
- застосовувати музично-теоретичні знання та практичні вміння у фаховій сольній/ансамблевій виконавській та культурно-просвітницькій діяльності.

Показниками діяльності практикантів, що враховуються при оцінці результатів практики також є:

- повнота та якість виконання плану практики;
- ставлення до професійної діяльності (творчий підхід до виконання завдань, прагнення оволодіти професійними вміннями та навичками, рівень активності, самостійності, стиль взаємовідносин...);
- сукупність нових знань, умінь та навичок, отриманих студентом у результаті практики та відображених у звітній документації;
- повнота та правильність оформлення звітної документації.

Оцінка за виробничу практику виставляється у залікову книжку та у заліково-екзаменаційну відомість. Магістрант, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана з поважної причини, то розпорядженням директора навчально-наукового інституту студенту надається можливість продовжити термін проходження практики у вільний від навчання час.

Студентам заочної форми навчання, які працюють за фахом із навантаженням не менше ніж 0,5 ставки упродовж одного року, виробнича практика зараховується за наявності завіреної ксерокопії трудової книжки, відповідної довідки (у випадку сумісництва) та характеристики з місця роботи з якісною оцінкою їх професійної діяльності.

Шкала БСТ8	Критерії оцінювання виробничої (виконавської) практики
А	студент повністю виконав індивідуальний план практики; виявив творчий підхід до виконання практичних завдань; продемонстрував сформовані професійні компетентності як концертний виконавець; виявив високий рівень активності та самостійності; вчасно подав звітну документацію
В	студент повністю виконав індивідуальний план практики; має сформовані практичні виконавські (сольні /ансамблеві /концертмейстерські) уміння; вчасно подав звітну документацію, однак не виявив достатньої самостійності, або ж має деякі зауваження методиста щодо якості виконання однієї з практичних складових
С	студент виконав переважну більшість завдань індивідуального плану практики; має сформовані основні практичні виконавські уміння, вчасно подав звітну документацію, однак має зауваження методиста щодо якості виконання однієї з практичних складових
Б	студент виконав основні завдання індивідуального плану практики; має задовільний рівень практичних виконавських умінь; має зауваження методиста щодо якості виконання практичних складових та правильності оформлення звітної документації
Е	студент виконав частину завдань індивідуального плану практики; продемонстрував достатній рівень виконавських умінь, однак має зауваження методиста щодо якості виконання практичних завдань, своєчасності та правильності оформлення звітної документації
БХ	студент не виконав більшість завдань індивідуального плану роботи; недостатньо володіє практикою концертного виконавства; має суттєві зауваження методиста щодо якості виконання практичних завдань, своєчасності та правильності оформлення звітної документації
Б	студент, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з університету

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка БСТ8	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	B	задовільно
60 - 63	E	
35-59	BX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	B	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Програма практики

Зміст виробничої (виконавської) практики спрямовано на формування досвіду репетиційної та концертно-виконавської діяльності магістранта у якості соліста-інструменталіста / соліста-вокаліста / ансамбліста / диригента / концертмейстера (за фахом).

Виробнича практика має на меті закріплення теоретичних знань та удосконалення практичних умінь фахівця, зорієнтованого на успішне здійснення професійної діяльності в галузі музичного виконавства.

Практика передбачає ознайомлення магістрантів з формами організації культурно-просвітницької та концертної діяльності у сучасних мистецьких закладах, надає можливість практичного застосування теоретичних знань з дисциплін, що формують музично-виконавську компетентність.

Практика базується на знаннях: історичних передумов та сучасних тенденцій розвитку музичного мистецтва та виконавства; функцій, методів та технологій концертного виконавства; принципів та закономірностей виконавської діяльності; особливостей виконавської інтерпретації музичного твору; критеріїв концертного звучання музичних творів та методів забезпечення належного художньо-технічного змісту концертних номерів.

Під час концертно-виконавської практики студент має здійснювати концертні виступи як соліст /ансамбліст /диригент /концертмейстер. Форми виступу: сольний концерт; концерт-лекція, участь з окремими творами у тематичному концерті, фестивалі, конкурсі. Чисельність виступів обумовлюється складністю програми та узгоджується з методистом.

Виконавська практика спрямована також на удосконалення практичних умінь репетиційної роботи з солістами /ансамблістами/ оркестровими (хоровими) колективами. Студент-практикант має брати участь у репетиційній діяльності ансамблів, оркестрових чи хорових колективів у якості ансамбіста/диригента/концертмейстера та подати у звіті перелік занять із зазначенням їх дати і музичних творів, що опрацьовувались.

Під час виробничої (виконавської) практики студент має виконати такі завдання:

- ознайомитись зі змістом і формами організації концертної діяльності сучасної мистецької установи/закладу мистецької освіти;
- вивчити досвід організації і проведення репетиційних занять ансамблевих /хорових /оркестрових колективів та взяти участь у репетиційному процесі (не менше 6 репетицій);
- підготувати сценарний план тематичного концерту з використанням власного виконавського репертуару та презентувати його публіці у вигляді індивідуальної чи колективної концертної програми, лекції-концерту тощо;
- апробувати власні виконавські інтерпретації музичних творів у сольних та/чи ансамблевих концертних виступах.

6. Звіт про проходження практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики на кафедрі. Звітна документація подається на рецензування керівникам практики протягом перших 10 днів після закінчення практики.

Звіт повинен містити:

- інформацію про місце проходження практики, її терміни;
- коротку характеристику змісту і форм організації концертної діяльності сучасної мистецької установи;
- перелік відвіданих магістрантом репетиційних занять ансамблевих /оркестрових /хорових колективів із зазначенням дати та творів, що опрацьовувались (*не менше шести*);
- сценарний план тематичного концерту з використанням власного концертно-виконавського репертуару та підтвердження його апробації (афіша, відгук, фото-звіт тощо);
- перелік концертних виступів із зазначенням дати, місця, програми та форми виступу (сольно, в ансамблі чи в якості диригента /концертмейстера);

- пропозиції щодо удосконалення змісту та форми проведення практики.

Для високої оцінки концертно-виконавської практики слід надати перелік виступів за весь термін навчання.

Обов'язки студента у період проходження практики: складання та погодження з методистом індивідуального плану роботи; своєчасне виконання усіх видів робіт, передбачених програмою практики; звітування про результати практики.

Обов'язки керівника виробничої практики.

Відповідальний методист здійснює загальне керівництво практикою і виконує такі функції: організація та проведення настановчих і підсумкових конференцій; забезпечення розподілу методистів; здійснення контролю за проведенням практики; складання загального звіту про проходження практики магістрантами.

Методист здійснює безпосереднє керівництво практикою і виконує такі функції: затвердження індивідуальних планів магістрантів, контроль за їх виконанням; забезпечення групової та індивідуальної методичної роботи з магістрантами; аналіз звітної документації магістранта; прийняття заліку з практики та виставлення підсумкової оцінки у відомість та залікову книжку.

Звітна документація збирається керівником практики та зберігається на кафедрі протягом одного року після закінчення студентом університету.

7. Рекомендовані джерела інформації О

1. Валькевич Р.А. Сценічно-виконавська майстерність: навчально-методичний посібник для студентів мистецьких факультетів. Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2015.
2. Гребенюк Н.Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти. Київ: НМАУ імені П.І. Чайковського, 1999. 269 с.
3. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): підручник для вищих та середніх муз. навч. закладів. Київ: Музична Україна, 2004. 290 с.

4. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: *автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства*, 17.00.03. ХДУМ ім. І. П. Котляревського. Харків, 2008. 16 с.
5. Жайворонок Н. Б. Музичне виконавство як феномен музичної культури: *автореф. дис. канд. мистецтв.* 17.00.01. КНУКіМ. Київ, 2016.
6. Калініченко І. О., Тарапата-Більченко Л.Г., Зуєв С.П. Психофізіологічні аспекти сценічного хвилювання. *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя*: збірник наукових праць. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. С. 335-340.
7. Катрич О. Стильові аспекти музично-виконавської інтерпретації. *Науковий вісник НМАУ імені П.І. Чайковського*. Київ: НМАУ, 2000. Кн. 4. С. 59-65.
8. Котляревська О. І. Варіативний потенціал музичного твору: культурологічний аспект інтерпретування: *автореф. дис. канд. мистецтвознавства*. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1996. 19 с.
9. Лабінцева Л. П. Концертний виступ як особливий вид концертно - виконавської діяльності. *Вісник ХДАДМ*. Харків, 2010. № 1. С. 215-216.
10. Макаренко Г. Г. Творчість диригента: естетико-мистецтвознавчі виміри. Київ: Факт, 2005. 326 с.
11. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: *автореф. дис... канд. мистецтв.: 17.00.01*. Київ, 2007. 19 с.
12. Москаленко В. Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации: к проблеме анализа: исследование. Киев: КГК имени П.И. Чайковского, 1994. 157 с.
13. Польская И. И. Камерный ансамбль: История, теория, эстетика: монография. Харьков : ХГАК, 2001. 396 с.
14. Рябуха Н.О. Виконавська інтерпретація як метод пізнання музичного твору. *Вісник ХДАДМ*: зб. наук. праць. Харків, 2009. № 16. С. 135-142.
15. Сирятська Т.О. Виконавська інтерпретація в аспекті психології музиканта-артиста: *дис. ... канд. мистецтв.* Харків: ХДУМ імені І. П. Котляревського, 2008.
16. Стахевич О.Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2013. 176 с.
17. Харнонкурт Н. Музыка как мова звуків. Шлях до нового розуміння музики. Суми: Собор, 2002. 184 с.

